II

(Akty přijaté na základě Smlouvy o ES a Smlouvy o Euratomu, jejichž uveřejnění není povinné)

ROZHODNUTÍ

KOMISE

ROZHODNUTÍ KOMISE

ze dne 21. října 2008

o státní podpoře C 9/07 (ex N 608/06), kterou Španělsko zamýšlí udělit podniku Industria de Turbo Propulsores

(oznámeno pod číslem K(2008) 6011)

(Pouze španělské znění je závazné)

(Text s významem pro EHP)

(2009/179/ES)

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, a zejména na čl. 88 odst. 2 první pododstavec této smlouvy,

s ohledem na Dohodu o Evropském hospodářském prostoru, a zejména na čl. 62 odst. 1 písm. a) této dohody,

po vyzvání zúčastněných stran k předložení připomínek, v souladu s ustanoveními uvedených článků [1],

po zohlednění uvedených připomínek,

vzhledem k těmto důvodům:

1. POSTUP

(1) Dopisem ze dne 11. září 2006 Španělsko oznámilo Komisi opatření týkající se státní podpory, kterou zamýšlí udělit podniku Industria de Turbo Propulsores.

(2) Dopisem ze dne 21. března 2007 oznámila Komise Španělsku své rozhodnutí zahájit ohledně uvedeného opatření řízení podle čl. 88 odst. 2 Smlouvy.

(3) Rozhodnutí Komise o zahájení řízení bylo zveřejněno v *Úředním věstníku Evropské unie* [2]. Komise vyzvala zúčastněné strany, aby předložily své připomínky ohledně dotčeného opatření.

(4) Španělské orgány zaslaly své připomínky dne 4. června 2007.

(5) Dopisem ze dne 13. června 2007 předložil své připomínky příjemce podpory podnik Industria de Turbo Propulsores (dále jen „ITP“).

(6) Dopisem ze dne 13. června 2007 předložil své připomínky podnik Rolls-Royce (dále jen „RR“), který byl v rozhodnutí o zahájení řízení označen za možného příjemce nepřímé podpory.

(7) Dopisem ze dne 19. června 2007 předala Komise tyto připomínky Španělsku, jež předložilo svůj komentář dne 12. července 2007.

[1] Úř. věst. C 108, 12.5.2007, s. 18.

[2] Viz poznámka pod čarou 1.

(8) Komise si vyžádala od zúčastněných stran dotčeného případu doplňující informace příslušnými dopisy zaslanými dne 19. prosince 2007 Španělsku, ITP a RR.

(9) ITP odpověděl dopisem ze dne 25. února 2008.

(10) Španělské orgány odpověděly dopisem ze dne 29. února 2008.

(11) RR odpověděl dopisem ze dne 5. března 2008.

(12) Dne 12. března 2008 zaslala Komise Španělsku informace obdržené od ITP a RR. Španělské orgány předložily své připomínky dne 9. dubna 2008.

(13) Dopisem ze dne 26. června 2008 si Komise vyžádala od Španělska doplňující informace.

(14) Španělské orgány odpověděly dopisem ze dne 17. července 2008. Následně zaslalo Španělsko dne 7. srpna 2008 zrevidované znění tohoto dopisu.

(15) Nakonec předložily španělské orgány dopisem ze dne 18. září 2008 výpočet konečné výše poskytované podpory, spolu s upraveným harmonogramem plateb a splátek.

2. CÍL PODPORY

(16) Španělské orgány zamýšlejí udělit společnosti ITP podporu pro její účast na vývoji motoru Trent 1000, který vyvíjí RR pro letadlo Boeing B 787. Projekt byl zahájen v roce 2005 a bude dokončen v roce 2009.

(17) Příjemcem podpory je ITP, společnost se sídlem ve Španělsku vyrábějící letecké motory. Sídlo společnosti se nachází v podporované oblasti Baskicka. Ostatní zařízení společnosti v okolí Madridu se taktéž nacházejí v podporované oblasti (podle čl. 87 odst. 3 písm. c) Smlouvy).

(18) ITP je velkým podnikem, neboť jeho prodeje v roce 2006 dosáhly přibližně 439 milionů EUR, počet zaměstnanců ITP a jeho poboček činí přibližně 2 400 a jeho akcie drží Sener Aeronáutica (53,125 %) a Rolls-Royce (46,875 %).

(19) ITP je výrobcem motorů pro letecké odvětví. Jeho činnosti se soustředí na návrh, výzkum a vývoj, výrobu, instalaci a testování leteckých motorů a plynových turbín. Tento podnik založený v roce 1991 se podílel na vývoji dalších motorů pro odvětví vojenského letectví, jako byl motor EJ200 pro letoun Eurofighter Typhoon, i pro odvětví civilního letectví, jako byly motory Trent 500 a Trent 900. Pro tyto dva posledně uvedené programy získal podporu ([3]).

(20) Oznámené opatření představuje podporu činností výzkumu a vývoje prováděných ITP na vývoji motoru Trent 1000. Vedle motoru Trent 1000 bude letadlo B 787 vybaveno ještě dalším motorem s názvem GenX, který vyvíjí s jinými společníky General Electric.

(21) Motor Trent 1000 je vyvíjen RR a jeho partnery sdílejícími riziko a zisk (RRSP), mezi něž spolu s ITP patří tyto podniky: Mitsubishi Heavy Industries, Kawasaki Heavy Industries, Goodrich, Hamilton Sundstrand a Carlton Forge. Motor Trent 1000 obdržel osvědčení letové způsobilosti dne 7. srpna 2007. Uvedení do provozu však bylo posunuto oproti původně navrhovanému harmonogramu v důsledku značných zpoždění týkajících se samotného letadla.

(22) ITP se na projektu Trent 1000 podílí jako partner s podílem 11 %. Dne 28. září 2004 bylo s RR podepsáno memorandum o porozumění. Konečná smlouva o sdílení rizik a zisku byla oběma podniky podepsána dne 15. července 2005.

(23) Celková investice ITP do projektu činí […] (*) EUR rozdělených takto: […] EUR na náklady výzkumu a vývoje; více než […] EUR určených na průmyslové investice do výroby turbíny a […] EUR na ostatní náklady (IT, osvědčení, doprava atd.).

(24) Úkolem ITP je vyvinout pro nový motor nízkotlakou turbínu. Ambiciózní technologické cíle, které RR pro novou nízkotlakou turbínu ve vývoji stanovil, jsou: snížení pořizovacích nákladů o […] %; snížení doby návrhu o […] %; snížení hmotnosti o […] %; snížení hlučnosti na […] dB.

([3]) Jednalo se o věci C 38/01 a N 165/03.
(*) Obchodní tajemství.

(25) Pro dosažení cílů činností výzkumu a vývoje, které ITP provede, je třeba splnit v jednotlivých oblastech tyto náročné úkoly:

— nové materiály a procesy: v některých dílech se poprvé využijí nové materiály, což bude vyžadovat nové procesy,

— mechanická technologie: ITP vyvine nový systém těsnění, zoptimalizuje rámování a zlepší strukturu,

— aerodynamičnost: nový návrh profilů,

— technologie a metody: doba návrhu tohoto motoru je o rok kratší než u předchozích motorů; aby RR splnil tento požadavek, musí ITP zavést příslušné nástroje pro opakující se výpočty.

3. POCHYBNOSTI VYJÁDŘENÉ V ROZHODNUTÍ O ZAHÁJENÍ ŘÍZENÍ

(26) Komise se rozhodla zahájit řízení za prvé proto, že neměla k dispozici dostatečné informace ohledně rozhodnutí o poskytnutí podpory (španělské orgány oznámily až druhou fázi podpory). Dokonce i po dvou žádostech o doplňující informace byly poskytnuté věcné informace ([4]) nedostačující.

(27) Za druhé měla Komise pochybnosti nebo neměla dostatečné informace týkající se těchto oblastí:

— bylo zapotřebí prokázat selhání trhu,

— nebyl prokázán motivační účinek,

— existovaly různé pochybnosti o klasifikaci činností do kategorií výzkumu a vývoje a o způsobilosti výdajů,

— existovaly pochybnosti o nástroji podpory a o míře podpory,

— existovaly pochybnosti o uplatnění regionálního příplatku,

— existovaly pochybnosti o uplatnění příplatku za mezinárodní spolupráci,

— existovala možnost, že se podpora nepřímo poskytne podniku RR,

— existovaly pochybnosti o referenčním trhu a o dopadu na hospodářskou soutěž.

(28) Vzhledem k nejistotě ohledně některých skutečností a k množství pochybností se v rozhodnutí nejprve definuje rozsah působnosti, zejména ve vztahu k rozhodovacímu postupu (a k jeho rozdělení do dvou fází použitému španělskými orgány). Poté se přezkoumá existence podpory a vyjasní se předpisy použité s cílem posoudit slučitelnost podpory se společným trhem. Dále se v rozhodnutí vyjasní veškeré pochybnosti vyjádřené v rozhodnutí o zahájení řízení.

(29) S cílem vyhnout se opakování a usnadnit četbu se u každé otázky předkládají zjištění shromážděná v průběhu šetření, včetně připomínek španělských orgánů a zúčastněných stran.

4. JEDINÁ PODPORA VE DVOU FÁZÍCH

(30) Komise za prvé v rozhodnutí o zahájení řízení vyjádřila pochybnost o rozsahu působnosti oznámeného opatření, a zejména o tom, zda se podpora, která byla předmětem analýzy, omezovala pouze na oznámenou podporu, či zda také zahrnovala půjčku, kterou Španělsko na tentýž projekt poskytlo ITP v rámci režimu stávajících podpor.

(31) Podnik ITP obecně požádal o podporu v červnu 2004 prvním dopisem adresovaným ministerstvu průmyslu, cestovního ruchu a obchodu (dále jen „ministerstvo“). Dne 29. září 2004 předložil ITP formální žádost o podporu na svou účast v programu Trent 1000 v odhadované výši 40 milionů EUR.

(32) Španělské orgány podpořily projekt ve dvou fázích, což veřejnému orgánu CDTI umožnilo poskytnout ITP půjčku.

([4]) Dopisy Komise ze dnů 10. října 2006 a 30. listopadu 2006.

(33) Rozhodnutí o první části půjčky přijal orgán CDTI dne 30. listopadu 2005. Touto první částí se pokrývaly její náklady daného roku. První fáze představovala bezúročnou půjčku na základě stávajícího režimu ([5]) ve výši 9 milionů EUR.

(34) Rozhodnutí o druhé části půjčky přijal orgán CDTI dne 26. června 2006. Druhou částí půjčky se pokrývaly zbývající náklady. Druhá fáze rovněž představovala bezúročnou půjčku, její splácení však patrně závisí na prodeji motorů. Tato fáze odpovídá podpoře oznámené španělskými orgány Komisi dne 11. září 2006 v původní výši 27 850 000 EUR.

(35) Španělské orgány vysvětlily, že toto rozdělení na dvě fáze bylo zapříčiněno změnami ve správě, k nimž došlo v průběhu tohoto období, pokud jde o orgán příslušný pro vyřizování podpor pro výzkum a vývoj v leteckém odvětví. Ve skutečnosti, jak uvedly španělské orgány a jak doložily mimo jiné zápisy z různých zasedání, byly tyto pravomoci přeneseny z ministerstva na CDTI, což trvalo poměrně dlouhou dobu.

(36) Španělské orgány vysvětlily, že to byl důvod, proč mohla být první půjčka poskytnutá ze strany CDTI v roce 2005 pouze omezená. Když byl převod pravomocí završen, přijal CDTI rozhodnutí o poskytnutí druhé části půjčky, která byla opatřením, jež Španělsko oznámilo.

(37) Před oznámeným opatřením neexistuje interní dokumentace ministerstva ani CDTI, která by jasně a přesně potvrdila záměr vlády projekt podpořit. Na druhou stranu lze v dokumentaci poskytnuté španělskými orgány nalézt několik zmínek o projektu a o jeho významu pro španělské hospodářství.

(38) Navíc je třeba poznamenat, že neexistuje žádný dopis od vlády adresovaný ITP, v němž by se potvrzoval záměr podporu poskytnout, nýbrž pouze několik nepřímých poznámek o režimu podpory pro letecké motory ([6]), v nichž se výslovně zmiňuje letadlo B 787. Takový režim by se zakládal na případech, jež Komise již v minulosti schválila ([7]). Podle španělských orgánů je třeba zvážit, zda rozhodnutí přijaté CDTI v roce 2005 je pro ITP potvrzením záměru španělské státní správy nabídnout podporu celému projektu.

(39) Španělské orgány dále tvrdí, že bylo očekávání ze strany ITP, že obdrží podporu, opodstatněné, neboť mu již CDTI poskytl podporu na pokrytí nákladů projektu v roce 2005. Tato podpora se Komisi neoznámila, neboť se zakládala na schváleném režimu podpory a nedosahovala prahové hodnoty pro oznámení jednotlivého případu.

(40) Na základě poskytnuté dokumentace a zejména při zvážení změn, k nimž došlo ohledně správních pravomocí, dospěla Komise k závěru, že je třeba obě půjčky považovat za dvě složky jedné podpory.

(41) Komise poukazuje na to, že španělské orgány uznaly, že učinily chybu, když oznámily pouze druhou půjčku, a že by v tomto případě měla Komise posoudit celkový součet obou půjček.

(42) Jednotlivé podpory pro výzkum a vývoj se mohou poskytovat *ad hoc* nebo v rámci již schváleného režimu podpory. V kapitole 7 rámce pro podporu výzkumu, vývoje a inovací se uvádějí kritéria pro jednotlivé posouzení.

(43) Podle nich není povoleno, aby členský stát uměle rozdělil podporu do několika částí, neboť tak by se podpory snadno vyhnuly překročení prahové hodnoty pro oznámení a předpisům týkajícím se podrobného posouzení složitých případů. Povolit, aby členské státy dělily projekty na více částí, by znamenalo rezignovat na zásadu, že se kontrola prováděná Komisí soustředí na případy, u nichž existuje vyšší pravděpodobnost narušení trhu.

(44) V žádném případě není pro Komisi přijatelné, aby ITP odůvodněně očekával podporu. Vzhledem k malým pravomocím CDTI nebylo možno očekávat, že by každá podpora poskytnutá tímto orgánem byla příslibem státu, že poskytne vyšší částku podpory. Jednání mezi CDTI a ITP, k nimž došlo před konečným rozhodnutím o poskytnutí podpory, ukazují, že španělské orgány sice projevily svou podporu projektu, ale že ITP nemělo odůvodněné očekávání, že mu bude poskytnuta podpora v určité výši. ITP navíc neměl potvrzeno, že obdrží celou podporu dříve, než bude rozhodnutí o druhé fázi skutečně přijato.

(45) Vzhledem k výjimečné situaci, která nastala kvůli změnám ve španělské státní správě v průběhu postupu poskytnutí podpory, může Komise učinit závěr, že obě půjčky tvoří součást jediné podpory a že měly být španělskými orgány oznámeny najednou. V důsledku toho se rozhodnutí přijímá ohledně celkové výše obou půjček.

([5]) Podle španělských orgánů byl režim spravovaný CDTI v platnosti ještě před vstupem Španělska do Evropského společenství v roce 1986.

([6]) Rovněž je třeba poznamenat, že ITP je jediným španělským výrobcem v tomto odvětví.

([7]) C 38/01 a N 165/03.

(46) Komise také poukazuje na to, že by se posuzování postupu poskytování bývalo usnadnilo, kdyby španělské orgány bývaly na počátku ITP potvrdily, že mají v úmyslu mu podporu poskytnout, aniž by nutně musely uvádět výši částky a podmínky pro její poskytnutí. Tento dopis o vyslovení záměru s nezbytným odkazem na odkladnou doložku spjatou s oznámením podpory Komisi by přispěl k posouzení tohoto případu, zejména pokud jde o motivační účinek podpory ([8]).

5. **EXISTENCE PODPORY**

(47) Jak je uvedeno v rozhodnutí o zahájení řízení, spadá posuzované opatření do rozsahu působnosti čl. 87 odst. 1 Smlouvy. Toto tvrzení žádná ze stran nenapadá.

(48) Španělské orgány oznámily opatření jako státní podporu. Opatření spočívá ve veřejných zdrojích, spravovaných v tomto případě veřejným orgánem v rámci režimu podpory. Jak uvádí CDTI na svých internetových stránkách ([9]), je veřejnoprávním španělským orgánem řízeným ministerstvem průmyslu, cestovního ruchu a obchodu, jehož cílem je přispívat ke zlepšení technologické úrovně španělských podniků. Příjemcem opatření je skupina ITP, které se tím poskytuje výhoda. Činnost ITP se zaměřuje na odvětví, v němž existuje mezi členskými státy značný obchod, a projekt se týká výrobku, na němž se podílí několik mezinárodních partnerů. Z těchto důvodů se potvrdilo, že opatření má dopad na obchod ve Společenství a že by mělo být považováno za státní podporu ve smyslu ustanovení čl. 87 odst. 1 Smlouvy.

6. **SLUČITELNOST**

(49) Komise posoudila opatření v souladu s čl. 87 odst. 3 písm. c) Smlouvy, zejména na základě ustanovení týkajících se podpor výzkumu a vývoje, jež jsou od 1. ledna 2007 shrnuta v Rámci Společenství pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací ([10]) (dále jen „rámec pro výzkum, vývoj a inovace“).

(50) Jak je uvedeno v rozhodnutí o zahájení řízení, posoudila Komise podporu podle rámce pro výzkum, vývoj a inovace, protože se v oddílu 10.3 rámce výslovně uvádí, že „Komise použije tento rámec na všechny oznámené podpořené projekty, u nichž musí přijmout rozhodnutí po zveřejnění rámce v Úředním věstníku, a to i tehdy, pokud projekty byly oznámeny před zveřejněním rámce.“

(51) Při posuzování oznámeného opatření zaslala Komise dvě žádosti o informace ([11]), v nichž vznášela řadu dotazů. V těchto dopisech Komise jasně uvedla, že v souladu s ustanovením *consecutio legis* rámce pro výzkum, vývoj a inovace (ve výše uvedeném oddíle 10.3) musí Komise případ posoudit podle předpisů platných ve chvíli přijetí rozhodnutí.

(52) V druhém dopise ze dne 28. listopadu 2006 navíc Komise uvedla, že by tento případ mohl vyžadovat zahájení řízení podle čl. 88 odst. 2 Smlouvy.

(53) Španělské orgány vyžadovaly, aby Komise případ posoudila podle rámce pro výzkum a vývoj z roku 1996, který byl v platnosti v době oznámení, neboť opatření bylo oznámeno dne 11. září 2006 a ITP podal žádost o podporu v roce 2004.

(54) S odkazem na judikaturu v případě Graphisher Maschinenbau ([12]) tvrdí španělské orgány, že pokud poskytly podporu nezákonně, činily tak při uplatňování rámce pro výzkum a vývoj z roku 1996. Vzhledem k tomu, že je dle názoru španělských orgánů rámec pro výzkum, vývoj a inovace uplatňovaný od 1. ledna 2007 přísnější než rámec z roku 1996, by Komise použitím nových předpisů postihovala členský stát, který podporu oznámil.

(55) Komise poznamenává, že dle jejího názoru je argumentace španělských orgánů irelevantní a že se uvedená judikatura na tento případ nevztahuje, protože se v rámci pro výzkum, vývoj a inovace v oddílu 10.3 jasně uvádí, které předpisy Komise při hodnocení případů použije.

(56) Komise má dále za to, že argumentace španělských orgánů, že je rámec pro výzkum, vývoj a inovace přísnější, je mylná. Ustanovení týkající se posouzení jednotlivých opatření, která představují vysoké částky podpory, pouze vyžadují podrobné prokázání různých hledisek podpory, včetně jejích pozitivních účinků. Skutečnost, že se vyžaduje vyšší úroveň podrobnosti, nelze považovat za větší přísnost. Komise naopak odhaduje, že se tato základní hlediska předpisů nezměnila, a pokud ano, pak pouze mírně: definice činností výzkumu a vývoje, způsobilé náklady, míra podpory atd.

(57) Španělské orgány ve svých připomínkách rovněž tvrdily, že vzhledem k tomu, že Komise ve svém dopise uvedla, že by mohla mít pochybnosti, měla zahájit řízení okamžitě.

([8]) Obdobné ustanovení je uvedeno v bodě 38 Pokynů k regionální podpoře (Úř. věst. C 54, 4.3.2006, s. 13). Tímto bodem se členským státům ukládá povinnost vystavit dokument vyjadřující úmysl přiznat podporu, jehož prostřednictvím se příjemci oznamuje úmysl přiznat podporu.

([9]) www.cdti.es

([10]) Úř. věst. C 323, 30.12.2006, s. 1.

([11]) Viz první odstavec rozhodnutí o zahájení řízení.

([12]) Rozsudek soudu prvního stupně ze dne 14. května 2002, věc T-126/99, *Graphisher Maschinenbau GmbH* v. *Komise*, Sb. rozh. 2002, s. II-02427.

(58) Komise nicméně poznamenává, že by se tím, že by se rozhodla zahájit řízení dříve, na předpisech příslušných pro konečné rozhodnutí nic nezměnilo, neboť by v každém případě byly v momentě učinění konečného rozhodnutí platné tytéž předpisy.

(59) V každém případě španělské orgány poskytly veškeré informace nezbytné podle kapitoly 7 rámce pro výzkum, vývoj a inovace pro posouzení velkých jednotlivých projektů. Tyto informace umožnily, aby měla Komise o případu celkový přehled.

7. SELHÁNÍ TRHU

(60) Pro řádné posouzení podpory velkému projektu výzkumu a vývoje je zapotřebí přezkoumat cíle podpory, a zejména to, jaká selhání trhu má řešit.

(61) Španělské orgány za prvé v oznámení uvedly, že cílem opatření je opravit nedokonalé a asymetrické informace, zejména pokud jde o dlouhodobé projekty a nepřítomnost soukromých finančních prostředků v určitém odvětví, pro nějž jsou příznačná vysoká technologická rizika a velmi dlouhodobá návratnost. Komise uznala existenci tohoto selhání trhu, pokud jde o financování velkých programů v leteckém odvětví, v předchozích rozhodnutích ([13]).

(62) Za druhé mají španělské orgány za to, že by se při posuzování selhání trhu mělo zohlednit, že se činnosti výzkumu a vývoje uskuteční v podporovaných oblastech. Pro činnosti výzkumu a vývoje v méně rozvinutých oblastech jsou – kromě pozitivnějších externalit a šíření znalostí – typické také nedokonalé a asymetrické informace.

(63) Rámec pro výzkum, vývoj a inovace však v oddílu 7.3.1 stanoví, že Komise musí vzít v úvahu: „i) znevýhodnění způsobená odlehlostí a jinými regionálními zvláštnostmi; ii) zvláštní údaje o místním hospodářství, společenské a/nebo historické důvody pro nízkou úroveň činnosti VaVaI ve srovnání s příslušnými průměrnými údaji a/nebo situací v členských státech a/nebo na evropské úrovni; iii) případný další důležitý ukazatel, který dokládá vyšší míru selhání trhu.“ Bez prokázání založeného na těchto prvcích nemohla Komise potvrdit existenci regionálního znevýhodnění v tomto případě.

([13]) Viz například rozhodnutí Komise ve věci N 165/03 (Španělsko, podpora podniku ITP pro program Trent 900), N 372/05 (Francie, podpora podniku Snecma pro motor SaM 146), N 120/01 (Spojené království, podpora podniku Rolls-Royce pro vývoj motorů Trent 600 a Trent 900) a v nedávné době ve věcech N 195/07 (Německo, podpora podniku Rolls-Royce Deutschland) a N 447/07 (Francie, podpora podniku Turbomeca).

7.1 Asymetrické informace

(64) Španělské orgány poskytly dodatečná zdůvodnění na podporu existence selhání trhu související s asymetrií informací.

(65) Španělsko nejprve připomnělo zvláštní obchodní model pro vývoj leteckých motorů. Ukázalo, že vzhledem k tomu, že dochází k velmi významné investici předem a že se zisk vytváří až po velmi dlouhé době (peněžní toky projektu nejsou stabilně kladné dříve než po uplynutí [> 10] let; souhrnně začínají být kladné až po uplynutí [> 15] let), jsou projekty sdíleny několika partnery, aby se snížila všeobecná rizika.

(66) Za druhé jsou podle názoru španělských orgánů zdrojem financí podniků v tomto odvětví peněžní toky pocházející z předchozích projektů. Vzhledem k tomu, že se příjmy z projektu neutrží dříve než za 10 let, neboť pocházejí spíše z prodeje náhradních dílů než z prodeje samotného motoru, mohou nové investice financovat pouze podniky, které již mají za sebou dlouhou řadu projektů.

(67) Podle španělských orgánů je ITP poměrně mladým podnikem, neboť byl založen v roce 1989. Kvůli krátké době své existence dosud ITP nemůže těžit z kladných peněžních toků pocházejících z předchozích investic.

(68) Za třetí poskytl ITP informace o obtížích, jimž musel čelit při získávání prostředků pro financování své investice do projektu. ITP nepředložil žádný konkrétní dopis od banky, jímž by se zamítala žádost o financování, ale poskytl výměnu elektronické pošty mezi finančními zprostředkovateli a odvětvovými organizacemi ([14]), jež ukazuje, že pro tento typ projektů neexistuje financování ze strany bank.

(69) Jak již bylo uvedeno v 61. bodě odůvodnění a poznámce pod čarou č. 13, Komise již při několika příležitostech uznala, že pro zvláštní obchodní model vývoje leteckých motorů jsou typické asymetrické informace. Tento závěr však neznamená, že by jakýkoli projekt v tomto odvětví musel čelit selhání trhu. Několik různých podniků v tomto odvětví zjevně bylo v několika různých případech schopno financovat nové projekty, ať již vlastními zdroji, nebo prostředky z finančních trhů. Komise musí posoudit existenci selhání trhu v konkrétním případě, jímž se zabývá.

([14]) Zejména HEGAN, baskickou platformou leteckého odvětví.

(70) V dotčeném případě, jak již bylo uvedeno v rozhodnutí o zahájení řízení, se považují argumenty uvedené španělskými orgány ohledně selhání trhu za dostatečné a Komise nevyslovila žádnou konkrétní pochybnost.

(71) Vzhledem k novým prvkům, včetně informací poskytnutých ze strany ITP, může Komise učinit v tomto případě závěr, že jde o asymetrické informace. Komise poznamenává, že v případě ITP je asymetrie informací zapříčiněna částečně vývojovou fází podniku, který se nicméně přibližuje fázi, kdy již bude moci nové projekty financovat z příjmů získaných z předchozích projektů. Jinak řečeno, ITP se přibližuje situaci, kdy již u něj bude moci obvyklým způsobem fungovat běžný obchodní model podniků vyrábějících letecké motory.

(72) Komise tedy může učinit závěr, že se v dotčeném případě jedná o selhání trhu. Jak již bylo uvedeno v oznámení o zahájení řízení, musí tedy Komise posoudit, zda míru tohoto selhání trhu ještě zvyšuje existence regionálního znevýhodnění.

7.2 **Regionální znevýhodnění**

(73) Ve svých dokumentech předložilo Španělsko řadu argumentů dokládajících existenci regionálního znevýhodnění, které by zvyšovalo míru selhání trhu.

(74) Španělské orgány za prvé připomněly, že výzkum a vývoj přispívá k lisabonským cílům a že v kontextu dohody týkající se finančních výhledů na období 2007–2013 ([15]) získalo Španělsko ze strukturálních fondů dodatečně 2 miliardy EUR na zvýšení výdajů na výzkum, vývoj a inovace. Podle názoru španělských orgánů přidělení této zvláštní částky jasně ukazuje, že je země na poli činností výzkumu a vývoje zaostalá.

(75) Za druhé španělské orgány připomínají, že činnosti výzkumu a vývoje dotčeného projektu se uskuteční v podporovaných oblastech podle čl. 87 odst. 3 písm. c) Smlouvy ([16]).

(76) Španělsko rovněž zdůraznilo, že by výzkum ITP v Baskicku přispěl k regionálnímu rozvoji regionu zasaženého restrukturalizací průmyslu (ukončení činnosti těžkého průmyslu).

(77) Dle názoru španělských orgánů projekt navíc přispívá k rozvoji vědecké (výzkumné instituce), technologické (zkušebny) a vzdělávací (vysoké technické školy) infrastruktury v regionu.

(78) Dále španělské orgány odhadují, že projekt přispěje k rozvoji sítě smluvních dodavatelů schopných pracovat ve velice vyspělé oblasti. V současnosti může ITP získat ve Španělsku pouze [< 50] % svých vstupů a snaží se významným způsobem tento podíl zvýšit.

(79) Španělské orgány závěrem tvrdí, že by měla Komise posuzovat regionální znevýhodnění a pozitivní účinky projektu na regionální úrovni ve světle selhání trhu.

(80) Španělsko dále dodává, že pokud by Komise toto znevýhodnění neuznala, protiřečila by přístupu rámce pro výzkum a vývoj z roku 1996, podle nějž se poskytoval automatický 5 % příplatek projektům, které se uskutečnily v podporovaných oblastech v rámci uplatňování čl. 87 odst. 3 písm. c) Smlouvy (pro oblasti podle čl. 87 odst. 3 písm. a) Smlouvy činil příplatek 10 %).

(81) Je pravda, že pokud jde o výdaje na výzkum a vývoj, ukazují statistiky, že Španělsko zaostává za průměrem EU. Komise však poukazuje na to, že to samo o sobě není dostatečný důvod pro ospravedlnění jednotlivé podpory, ale spíše důvod pro horizontálnější přístup ve prospěch podpory činností výzkumu a vývoje ([17]).

(82) Za druhé poukazuje Komise na to, že se projekt výzkumu a vývoje uskuteční v podporovaných oblastech. Komise také poukazuje na to, že tím, že do rámce pro výzkum, vývoj a inovace nezahrnula příplatek za regionální podporu, přispěla k lepšímu zacílení státní podpory na projekty, které přispívají k ekonomické efektivnosti. Komise uznala, že mohou státní podpory přispět k dosažení cílů rovnosti, jako je regionální rozvoj, nebo cílů efektivnosti, jako může být reakce na selhání trhu ([18]). V důsledku toho Komise soudržným způsobem zrevidovala různé předpisy ohledně státních podpor, zharmonizovala podmínky pro slučitelnost s cílem opatření přijatých členskými státy ([19]).

([15]) Bod 54*bis* dokumentu 15931/05 Evropské rady o finančních výhledech na období 2007–2013.

([16]) Viz rozhodnutí Komise ve věci N 626/06 o mapě španělských regionů přijaté dne 20.12.2006.

([17]) V letech 2007 a 2008 schválila Komise několik režimů podpory ve prospěch činností výzkumu a vývoje oznámených španělskými orgány.

([18]) Viz například Akční plán pro státní podpory – Cílenější státní podpory a jejich nižší počet: plán pro reformu státní podpory v letech 2005–2009, KOM(2005) 107 v konečném znění, přijatý Komisí dne 7. června 2005.

([19]) Proto není regionální příplatek uveden v nedávno přijatém nařízení Komise (ES) č. 800/2008 ze dne 6. srpna 2008, kterým se v souladu s články 87 a 88 Smlouvy o ES prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné se společným trhem (obecné nařízení o blokových výjimkách) (Úř. věst. L 214, 9.8.2008, s. 3).

(83) Za třetí poukazuje Komise na argumenty předložené Španělskem ohledně nutnosti vytvořit nezbytnou infrastrukturu v oblasti výzkumu, technologie a vzdělávání. V dotčeném případě však španělské orgány neprokázaly, že by podpora poskytnutá jednomu konkrétnímu podniku, tj. ITP, byla nezbytná pro rozvoj infrastruktury znalostí. Komise dále poukazuje na to, že posuzovaným opatřením je jednotlivá podpora jedinému příjemci. Její dopad na výše uvedenou infrastrukturu může být pouze velice nepřímý.

(84) Závěrem Komise poznamenává, že se podpora snaží přispět k rozvoji sítě smluvních dodavatelů. Pokud jde o regionální rozvoj, byly by tyto cíle nepochybně důležité, avšak z hlediska širší evropské perspektivy není jisté, že by se zejména v tak integrovaném odvětví, jakým je letectví, zmnožovaly infrastruktury nebo že by kolem každého velkého podniku existovala síť smluvních dodavatelů. Je také pravda, že pokud se v tak vyspělém a technologicky specializovaném odvětví, v němž se v programech sdružuje mnoho partnerů z celé Evropy a z celého světa (ačkoli není na první pohled vidět přínos v podobě vytváření sítě smluvních poskytovatelů v podporovaných oblastech), musí podnik spoléhat na [> 50] % vstupů ze zahraničí, značí to vysokou závislost na mezinárodních partnerech, a jde tudíž o rizikový faktor.

(85) Komise tedy učinila závěr, že zvláštní situace podporované oblasti, v níž se projekt uskutečňuje, vykazuje velice mírně zvýšený stupeň selhání trhu, zejména pokud jde o přítomnost technologicky vyspělých smluvních dodavatelů, kteří by mohli být partnery schopnými sdílet rizika.

7.3 **Závěr ohledně selhání trhu**

(86) Na základě uvedených důvodů může Komise učinit závěr, že v posuzovaném případě existuje selhání trhu.

8. **MOTIVAČNÍ ÚČINEK**

(87) Vzhledem ke skutečnostem známým v dané fázi šetření vyjádřila Komise v rozhodnutí o zahájení řízení pochybnosti ohledně motivačního účinku podpory.

8.1 **Nezbytnost podpory**

(88) V souladu s kapitolou 6 rámce pro výzkum, vývoj a inovace musí Komise nejprve ověřit, zda příjemce předložil žádost před zahájením projektu výzkumu a vývoje.

(89) Jak již bylo řečeno v 31. bodě odůvodnění a následujících, uvedly španělské orgány, že ITP požádal o podporu předtím, než zahájil projekt, čímž splnil ustanovení kapitoly 6 druhého odstavce rámce pro výzkum, vývoj a inovace.

(90) Jak již bylo uvedeno, měla Komise pochybnosti ohledně rozhodovacího procesu a opožděného oznámení. Informace předložené Španělskem umožňují učinit závěr, že se oznámené opatření týká jediné podpory poskytnuté ve dvou fázích. Posouzení motivačního účinku se tudíž musí provést pro celou podporu.

(91) Pokud jde o rozhodovací proces, chtěla by Komise zdůraznit, že zvláštní okolnosti tohoto případu (převod pravomocí, přístup ve dvou fázích a přechod na nové předpisy o státních podporách) zapříčinily, že je posuzování tohoto případu nezvyklé.

(92) Komise za prvé uvádí, že má obvykle pochybnosti týkající se motivačního účinku opatření, pokud se ohledně jediného projektu přijímá několik rozhodnutí o přidělení podpory. Rovněž má pochybnosti týkající se motivačního účinku, pokud členský stát učiní oficiální rozhodnutí o poskytnutí podpory ve chvíli, kdy se již projekt nachází ve značně pokročilé fázi. V případě činností výzkumu a vývoje je zásadní, aby podpora ovlivnila chování podniku a vedla k vyšší nebo rychlejší investici do projektu. Bez tohoto dopadu by podpora neměla motivační účinek a nebyla by nezbytná.

(93) Aby mohla mít podpora tento účinek, musí členský stát rozhodnout o jejím poskytnutí, ať již formálně, byť ve formě odkladné doložky, v níž se poskytnutí podpory podmiňuje schválením ze strany Komise, pokud jde o slučitelnost podpory na základě čl. 88 odst. 3 Smlouvy, nebo prostřednictvím dokumentu vyjadřujícího úmysl poskytnout podporu ([20]), který sice nezakládá odůvodněné očekávání, ale je dostatečným dokladem ochoty členského státu projekt podpořit.

(94) Komise také poukazuje na to, že nezbytnou podmínkou slučitelnosti podpory projektu výzkumu a vývoje je její předchozí oznámení v souladu s čl. 88 odst. 3 Smlouvy. Jestliže k oznámení poskytnuté podpory dojde až v době, kdy se již podporovaný projekt chýlí ke konci, znamená to, že členský stát není o podpoře, kterou má v úmyslu poskytnout, přesvědčen nebo že v jejím ohledu nemůže nabídnout záruky. Pokud je podnik i při této nejistotě schopen projekt rozvinout, a dokonce jej i dokončit, pak pro takový podnik pravděpodobně není podpora nezbytně nutná.

([20]) Viz také 31. bod odůvodnění.

8.2 **Základní ukazatele**

(95) V souladu s kapitolou 6 rámce pro výzkum, vývoj a inovace má Komise povinnost u všech jednotlivých opatření posoudit řadu kritérií, která jsou ukazateli motivačního účinku podpory, souvisejí se zvýšením velikosti, rozšířením rozsahu nebo urychlením postupu projektu nebo se zvýšením celkové částky vynaložené příjemcem na výzkum a vývoj.

(96) Španělské orgány ve svých připomínkách předložily řadu skutečností dokládajících, že byla uvedená základní kritéria splněna.

(97) Za prvé byla podle španělských orgánů podpora nezbytná k tomu, aby ITP učinil investici odpovídající 12 % projektu, což představuje zvýšení velikosti a rozšíření rozsahu. ITP by nebyl schopen provést tak vysokou investici bez podpory ([21]).

(98) Za druhé španělské orgány odhadují, že by podpora urychlila postup projektu. Španělsko tvrdí, že vývoj motoru Trent 1000 vyžaduje mnohem méně času než jiné předchozí motory.

(99) Za třetí Španělsko poukazuje na to, že průměrné náklady na personál výzkumu a vývoje v ITP (24 %) jsou vyšší, než činí průměr v daném odvětví (19 %). ITP navíc v posledních letech významně investoval do výzkumu a vývoje, neboť poměr mezi výzkumem a vývojem a obratem činil 16 % v roce 2005, 26 % v roce 2006 a 22 % v roce 2007. Španělsko srovnává tyto údaje s evropským průměrem odvětví ve výši 11 % v letech 2005 a 2006. Španělské orgány uvádějí, že bez podpory určené na motor Trent 1000 by poměr výzkumu a vývoje a obratu poklesl v roce 2006 na […] % a v roce 2007 na […] %.

(100) ITP poskytl podrobné informace o svém personálu. Uvádí v tomto ohledu, že na základě předpokladu, že by bez podpory nemohl projekt uskutečnit, by měl potíže s opětovným umístěním […] pracovníků na plný úvazek, kteří na projektu spolupracovali. ITP tvrdí, že nepatrný počet by jich mohl být převeden na pracovní místa týkající se výzkumu a technologie, ale že udržet ostatní výzkumné pracovníky by bylo obtížné. Podle ITP již to, že se výdaje na výzkum a vývoj udržovaly na vysoké úrovni, ukazuje, že podpora měla motivační účinek.

(101) Komise poukazuje na to, že posouzení těchto ukazatelů závisí na alternativním scénáři situace bez podpory. Jestliže podpora skutečně umožnila, aby ITP zahájil ambicióznější projekt, pak by měla motivační účinek z hlediska rozsahu a velikosti projektu.

(102) Komise spíše naopak poukazuje na nejednoznačnost údajů týkajících se výdajů na výzkum a vývoj. Je sice pravda, že má ITP ve srovnání s konkurenty ve svém odvětví vysokou úroveň výdajů na výzkum a vývoj, ale je možné, že je to způsobeno spíše tím, že nemá příjmy, které by pocházely z předchozích programů, jak bylo řečeno výše ([22]), než že by jeho výzkum a vývoj dosahoval takové intenzity. Na druhou stranu nemůže Komise přijmout argument, že udržování stálých výdajů na výzkum a vývoj a na personál dokazuje, že podpora měla motivační účinek. Za běžných podmínek to naopak vypadá tak, že pokud podpora neovlivňuje výdaje na výzkum a vývoj ani na personál, pak je jejím účinkem spíše podpořit projekt, který nahrazuje předchozí již dokončené projekty, namísto toho, aby podporovala nové iniciativy příjemce.

(103) V každém případě musí Komise při posuzování jednotlivé podpory provést podrobné zhodnocení informací předložených členským státem a příjemcem, které přesahují pouhé výše uvedené ukazatele.

8.3 **Alternativní možnosti**

(104) Ve svém podrobném posouzení motivačního účinku se Komise řídila oddílem 7.3.3 rámce pro výzkum, vývoj a inovace.

(105) ITP předal prezentaci, která byla přednesena jeho správní radě, když se rozhodovala investovat do projektu. Z dokumentace vyplývá, že před jednáním s RR si podnik vytvořil několik variantních řešení s obchodním plánem pro každý z nich, a to s podporou i bez ní.

— […] % motoru (hotová nízkotlaká turbína)

— […] % (nízkotlaká turbína bez trysek pro rozváděcí lopatky)

— […] % (nízkotlaká turbína bez trysek a těsnění pro rozváděcí lopatky)

— […] % (kryt ocasu a disk). V tomto případě by byl ITP jen smluvním dodavatelem.

([21]) Tomuto tvrzení se podrobněji věnuje následující kapitola [viz následující kapitola tohoto rozhodnutí, 104. bod odůvodnění a následující].

([22]) Trent 500 (věc C 38/01) a Trent 900 (věc N 165/03).

(106) Je třeba připomenout, že projekt je konečným výsledkem jednání mezi ITP a RR. Je velmi obtížné odhadnout, jaký by byl výsledek uvedeného jednání bez podpory.

(107) I když měl ITP připravena variantní řešení, nejednalo se o skutečně srovnatelné projekty, neboť také z části závisely na vyjednávání. Na druhou stranu se na základě skutečností představených RR zdá, že RR neměl zájem o menší účast ITP na projektu (přibližně […] %), neboť by tak podstupoval větší riziko a musel by provádět některé činnosti buď přímo sám, nebo najít další partnery.

(108) Navíc i přesto, že byly správní radě ITP představeny finanční výpočty projektu s podporou i bez ní, se zdá, že při svém rozhodování o uskutečnění projektu brala dostupnost podpory v potaz ([23]).

(109) Také se podle analýz provedených ITP ohledně různých variantních řešení zdá, že bylo rozhodnutí učiněno zejména na základě kvalitativních faktorů (shrnutých v několika diagramech SWOT), namísto kvantitativních faktorů (jako je například předpokládané vnitřní výnosové procento), které byly také správní radě sděleny. Je třeba uvést, že vnitřní výnosové procento není nijak vysoké ve srovnání s průměrnými náklady kapitálu ve výši […] %. Je pravděpodobné, že výpočet vnitřního výnosového procenta po 25 a 50 letech ukáže, že by projekt bez podpory nebyl dostatečně výnosný, aby se do něj investovalo. Nízká konečná úroveň vnitřního výnosového procenta, a to i s podporou, taktéž potvrzuje, že skutečným důvodem, proč se ITP rozhodl uskutečnit investici s předem známým nízkým výnosem, bylo upevnění silnějšího postavení na trhu.

(110) Komise tedy uvádí, že není pochyb, že poskytnutí podpory bylo pro ITP zásadní při rozhodování o tom, zda má investovat do významného projektu s ambiciózněji rozsahem.

(111) Komise také poznamenává, že je obtížné stanovit přísně srovnatelný projekt, neboť existovalo několik počátečních variant, které by v každém případě bylo zapotřebí později projednat s vedoucím projektu, tj. s RR.

(112) Komise poznamenává, že je projekt ziskový, jak je u projektů zabývajících se výrobou leteckých motorů obvyklé, neboť investovat do projektu se zápornou ziskovostí by bylo proti veškeré podnikatelské logice. Komise poznamenává, že u tohoto typu projektů je nejlepším ukazatelem využívaným podniky při rozhodování o investicích vnitřní výnosové procento, do nějž se podpora promítá kladně, neboť umožňuje podniku přesáhnout průměrné náklady kapitálu v odvětví.

(113) Komise potvrzuje, že stejně jako v ostatních projektech leteckých motorů je počáteční investice i zde obzvláště významná a pro vývoj peněžních toků v čase je typická kumulovaná záporná hodnota, v dotčeném případě po dobu prvních 19 let.

(114) Komise také posoudila míru rizika přítomného v dotčeném výzkumném projektu. ITP vyjmenoval tato základní rizika projektu:

— technická rizika pro dosažení specifikací pro vydání prvního osvědčení ve zkrácené době oproti předchozím programům;

— technická rizika vyplývající z nutnosti přepracovávání návrhů ve fázích předcházejících výrobě;

— obchodní rizika vyplývající z cenové politiky (není pod kontrolou ITP);

— rizika vyplývající z kurzových změn (prodeje jsou vedeny v dolarech); a

— rizika související s jednotkovými výrobními náklady, které byly stanoveny podnikem Boeing na úrovni o […] % nižší než u předchozích motorů. Tyto náklady jsou ovlivněny zejména novostí návrhu a náklady na suroviny.

(115) ITP provedl odhad variace současné čisté hodnoty projektu na základě změn některých z těchto parametrů. Tyto odhady ukazují, že se současná čistá hodnota může jasně stát zápornou, pokud prodeje nedosáhnou očekávaných výsledků, pokud bude směnný kurz méně příznivý nebo pokud se zvýší náklady na suroviny.

([23]) Zároveň je třeba poukázat na to, že se v téže prezentaci hovoří o možných obtížích při vyjednávání s Komisí, i když šlo – v nejhorším případě – o úpravy částek a podmínek, a nehovořilo se o riziku, že by byla zamítnuta celá podpora. Tato zmínka však nicméně nezakládá žádné odůvodněné očekávání ze strany podniku, že podporu získá. Pouze odráží zkušenosti podniku se dvěma předchozími případy státní podpory.

(116) Komise poukazuje na to, že rizika projektu jsou značná a že ne všechna rizika vyjmenovaná ITP mají pro posouzení stejnou důležitost, jako například riziko kurzových změn. Komise také poukazuje na to, že ITP mohl předložit podrobnější výpočty finančních hledisek projektu, včetně jeho zranitelnosti vůči rizikovým faktorům. Tyto výpočty za prvé ukazují, že ve srovnání s průměrnými náklady kapitálu podniku je projekt mírně ziskový. Za druhé ukazují, že technická a obchodní rizika jsou významná, zejména pokud se srovná výše investice s předpokládanými peněžními toky.

(117) Na základě těchto prvků může Komise přijmout, že má podpora motivační účinek, neboť umožňuje, aby se ITP podílel na projektu v rozsahu, který by bez podpory nebyl možný.

9. **PŘIMĚŘENOST**

(118) S cílem posoudit přiměřenost opatření musí Komise za prvé posoudit způsobilé náklady, a zejména to, zda byly rozptýleny pochybnosti vyjádřené v rozhodnutí o zahájení řízení. Dále musí Komise přezkoumat nástroj podpory a stanovit, zda byly vyslovené pochybnosti rozptýleny i v tomto případě. Za třetí musí Komise přezkoumat, zda je možno na projekt použít příplatky za regionální znevýhodnění a za spolupráci. Komise musí také stanovit míru podpory a ověřit, zda splňuje podmínky stanovené v rámci pro výzkum, vývoj a inovace.

9.1 **Způsobilé náklady**

(119) V rozhodnutí o zahájení řízení vyslovila Komise tyto čtyři pochybnosti ohledně způsobilých nákladů podporovaného projektu:

a) klasifikace výdajů do kategorií výzkumu byla provedena na základě teoretického modelu a neodrážela skutečné náklady (ale ani předpokládané náklady) příjemce;

b) v klasifikaci nákladů byla úroveň přípravných studií věnovaných experimentálnímu vývoji zvláště vysoká ve srovnání s ostatními kategoriemi nákladů, zejména ve srovnání s jinými projekty vývoje motorů;

c) bylo by možno se ptát na konkrétní hlediska: na částku vyhrazenou na technické řízení v prvním roce projektu a na náklady související se zařízením (zejména pokud se taková zařízení využívala výhradně pro daný projekt); a

d) zahrnutí některých nákladů, které ITP měly vzniknout v letech 2008–2009 po vydání osvědčení pro motor.

(120) Komise vyslovila pochybnosti týkající se klasifikace činností na základě definic aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje uvedených v oddíle 2.2 písm. f) a g) rámce pro výzkum, vývoj a inovace. Zároveň se opírala o vlastní zkušenost v oblasti výzkumu a vývoje ([24]).

(121) Komise vyslovila pochybnost ohledně způsobilých nákladů, zejména nákladů týkajících se zařízení, podle oddílu 5.1.4 rámce pro výzkum, vývoj a inovace.

(122) V reakci na rozhodnutí o zahájení řízení poskytly španělské orgány novou klasifikaci nákladů, která odrážela skutečně provedené nebo plánované činnosti a zakládala se na kategoriích výzkumu a vývoje. Nové údaje předložené Španělskem umožnily Komisi podrobně analyzovat každou část prací a ověřit, že je klasifikace činností výzkumu a vývoje správná.

(123) Na druhé straně přijaly španělské orgány, že nejzazší lhůtou pro zohlednění způsobilých nákladů je vydání osvědčení pro letadlo. Vzhledem k tomu, že náklady vzniklé po vydání tohoto osvědčení jsou velmi nízké, neovlivňují významným způsobem celkovou částku nákladů rozdělenou mezi jednotlivé kategorie výzkumu a vývoje.

(124) Španělsko také souhlasilo s tím, že bude práce provedené mezi vydáním osvědčení pro motor a pro letadlo považovat za experimentální vývoj, a nikoli za aplikovaný výzkum, neboť se tyto práce uskutečňují na prototypech modulu turbíny.

(125) Španělské orgány také souhlasily s tím, že zahrnou do kategorie experimentálního vývoje 100 % prací provedených na úkonech souvisejících se zkoušením součástí ([…] EUR). To je v souladu nejen s klasifikací využívanou pro ostatní úkony, ale i s definicí navrhovanou samotným ITP, podle níž se mají zkoušky týkající se celkové doby provozu (kam spadají i únavové zkoušky) považovat za experimentální vývoj.

([24]) Zejména v oblasti projektů financovaných z rámcového programu pro výzkum a vývoj, viz rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady 1982/2006/ES ze dne 18. prosince 2006 o sedmém rámcovém programu Evropského společenství pro výzkum, technologický rozvoj a demonstrace (2007 až 2013) (Úř. věst. L 412, 30.12.2006, s. 1) a v oblasti svých zkušeností s posuzováním případů státní podpory v odvětví leteckých motorů.

(126) Ve svých připomínkách a vyslovení souhlasu s argumenty představenými španělskými orgány ITP rovněž přiznal, že jeho vnitřní systém účetnictví nedovoluje rozdělit náklady na výzkum a vývoj do jednotlivých kategorií. Tím se vysvětlilo, proč bylo rozdělení do jednotlivých kategorií provedeno na základě teoretického modelu. ITP dále tvrdil, že začal svůj účetní systém přizpůsobovat za účelem zavedení této kategorizace, neboť totéž vyžadují i mezinárodní standardy účetního výkaznictví (IFRS) ([25]).

(127) Španělské orgány poskytly opravenou a konečnou verzi způsobilých nákladů, které jsou uvedeny v tabulce níže. Celkové způsobilé náklady projektu na celé období 2005–2008 dosahují výše 73 567 000 EUR. Z toho náklady související s činnostmi klasifikovanými jako aplikovaný výzkum činí 29 296 000 EUR (39,8 % z celkových způsobilých nákladů). Náklady činností experimentálního vývoje činí 44 212 000 EUR (60,1 %). Do projektu jsou také zahrnuty přípravné studie ve výši 59 000 EUR.

Tabulka – Způsobilé náklady

(v milionech EUR)

Kategorie výzkum a vývoj	2005	2006	2007	2008	Celkem
Aplikovaný výzkum	(…)	(…)	(…)	(…)	29,296
Studie proveditelnosti	(…)	(…)	(…)	(…)	0,059
Experimentální vývoj	(…)	(…)	(…)	(…)	44,212
Celkem	[…]	[…]	[…]	[…]	73,567

(128) Komise má úplný přehled o způsobilých nákladech a o jejich rozdělení do jednotlivých kategorií, a to díky tomu, že španělské orgány poskytly podrobné informace a že obdržela jejich připomínky ohledně zvláštních hledisek týkajících se časové lhůty projektu a klasifikace některých typů nákladů.

(129) Způsobilé náklady tedy zahrnují pouze činnosti, které mohou být podporovány v souladu s oddílem 5.1.4 rámce pro výzkum, vývoj a inovace a které jsou správně zařazeny do příslušných kategorií aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje, tak jak jsou definovány v oddíle 2.2 uvedeného rámce.

9.2 **Nástroj podpory**

(130) V původním oznámení měly španělské orgány v úmyslu využít nástroj, který by spojoval vlastnosti vratné zálohy – přičemž by se splátka půjčky uskutečňovala podle úspěchu projektu – a zvýhodněné půjčky, jež by byla pro příjemce bezúročná. Ve svém rozhodnutí o zahájení řízení vyjádřila Komise pochybnosti ohledně tohoto hybridního nástroje, který by přinášel příjemci dvojí zvýhodnění, neboť by sdružoval sdílení rizika u zálohy a jistotu výhody ušetřených úroků. Sdružení obou těchto výhod by způsobilo, že by byla podpora příjemce příliš štědrá.

(131) Vratná záloha je definována v oddílu 2.2 písm. h) rámce pro výzkum, vývoj a inovace. Podmínky pro její slučitelnost jsou definovány v oddíle 5.1.5 rámce pro výzkum, vývoj a inovace.

(132) Zvýhodněnou půjčkou je půjčka se sníženou úrokovou sazbou (v tomto případě s nulovou úrokovou sazbou). Prvkem podpory je výše úroků, kterou příjemce ušetří a která se vypočte jako rozdíl mezi tržní sazbou vztahující se na půjčku a skutečně zaplaceným úrokem. V dotčeném případě byla referenční sazbou tržní sazba, bez dalších základních bodů a s nulovým uhrazeným úrokem. V rozhodnutí o zahájení řízení také Komise vyjádřila pochybnosti ohledně úrovně úrokové sazby, která má být použita pro výpočet prvku podpory půjčky. Jak je uvedeno dále, toto hledisko již není relevantní.

(133) Ve svých připomínkách španělské orgány především uznaly, že jde o dvojí zvýhodnění, a souhlasily s opravou nástroje podpory. Zároveň uvedly, že navrhnou poskytnutí podpory prostřednictvím jediné zvýhodněné půjčky. Dle jejich názoru bylo důvodem použití jediné zvýhodněné půjčky to, že se domnívaly, že bude její schválení ze strany Komise jednodušší.

(134) ITP zastával ve svých připomínkách stejný názor. Podnik nicméně také dodal, že by mohl přijmout i podporu, jejímž nástrojem by byla vratná záloha ([26]).

(135) Ve svém dopise ze dne 19. prosince 2007 Komise uvedla, že pokud by se v dotčeném případě použila vratná záloha, pravděpodobně by se tím zaručila větší přiměřenost.

(136) Komise poukázala na to, že upravit v roce 2007 nástroj podpory tak, jak navrhovaly španělské orgány, tj. na bezúročnou půjčku, by pro příjemce znamenalo zvýhodnění, protože se zvyšovaly prodeje motorů, a snižovala se tedy obchodní rizika.

([25]) Tyto standardy povolují novou klasifikaci účtování nákladů souvisejících s aplikovaným výzkumem zahrnutých v pasivech a nákladů souvisejících s experimentálním vývojem zahrnutých v aktivech.

([26]) Ve svém dopise ze dne 25.2.2008 ITP uvádí, že požadoval „půjčku vratnou v případě úspěchu projektu“.

(137) V dotčeném případě by měla podpora podobu zálohy, která by ITP zajistila, že bude mít k dispozici dostatečnou hotovost na provedení investic a zároveň by v tu chvíli umožnila ušetřit ITP úroky. ITP by získal nejen dotčenou půjčku, ale zároveň by v případě úspěchu nemusel hradit dodatečné poplatky. Komise měla za to, že se jedná o nadměrnou výhodu pro podnik a vyzvala španělské orgány, aby navrhly způsoby pro její snížení, ať již změnou nástroje, nebo zavedením doložek a podmínek, které by nástroj svázaly s riziky.

(138) Na druhé straně Komise poukázala na to, že jsou vratné zálohy nástrojem se sdílením rizika, které v případě úspěchu projektů umožňují více než přiměřené splacení příjemcem; pokud se naplní očekávání ohledně prodeje, splatí se celá podpora včetně úroků. Pokud zůstane prodej za očekáváním, sníží se přiměřeným způsobem i splácení ([27]). Pokud prodej předčí očekávání, přesahuje splátka částku vratné zálohy.

(139) Při posuzování případu došly Komise a španělské orgány k závěru, že nástrojem vhodným pro tento typ podpory je vratná záloha se zvláštními již uvedenými vlastnostmi.

(140) Nástroj podpory je postaven podle odůvodnění předloženého španělskými orgány na dvou rozhodnutích o poskytnutí podpory přijatých v dotčeném případě, která představují dvě fáze téže podpory poskytnuté na základě jediné žádosti o podporu.

(141) Upravený harmonogram podpory se zakládá na skutečnostech uvedených dále.

(142) Výplata podpory pokračuje pro obě fáze podpory podle plánovaného harmonogramu.

(143) Splácení se vypočte z celkové podpory přijaté ITP podle aktualizované referenční sazby pro rok 2005 (4,08 %).

(144) Podle předchozích předpokladů bude rokem, kdy se bude považovat celková aktualizovaná splátka za ukončenou, rok […].

(145) Podle opatrných předpokladů se počítá s prodejem […] motorů (pro […] letadel), což nezahrnuje náhradní kusy. Tento údaj je obsažen v interním obchodním plánu ITP předloženém správní radě za účelem rozhodnutí o investici do projektu.

(146) Splátky se mají uskutečnit jako platba určité částky v eurech za prodaný motor; částky za motory jsou odstupňovány takto: až do […] prodaných motorů (40 % podle posledních předpokladů) zaplatí ITP […] eur za každý motor; od […] do […] prodaných motorů (až do výše 85 % podle posledních předpokladů) zaplatí ITP […] eur za každý motor; od […] do […] prodaných motorů (podle posledních předpokladů) zaplatí ITP […] eur.

(147) Při stanovování těchto částek španělské orgány zohlednily, že se první motory prodávají s vyšší obchodní slevou. Stejně tak zohlednily i to, že jednak jsou peněžní toky projektu v prvních letech záporné, jednak je počáteční investice velmi vysoká a jednak prodeje rostou v průběhu nejméně dvaceti let.

(148) Po dosažení plánovaného cíle prodeje […] motorů bude ITP až do roku 2043 hradit dodatečnou sazbu za splnění stanovených cílů ve výši 1 % z obratu pocházejícího z prodeje každého motoru ([28]).

9.3 **Regionální příplatek**

(149) Španělské orgány uznávají, že v souladu s rámcem pro výzkum, vývoj a inovace platným ode dne 1. ledna 2007 nelze poskytovat regionální příplatek projektům, které se uskutečňují v podporovaných oblastech. Uvedly však, že chtěly tento příplatek poskytnout alespoň na způsobilé náklady z roku 2006.

(150) Komise se může ve svém posuzování opírat pouze o ustanovení, která zavedla rámcem pro výzkum, vývoj a inovace. Na tomto základě se úvahy o možných znevýhodněních projektu souvisejících s tím, že se uskutečňuje v podporované oblasti, mají prokázat a zohlednit při posuzování existence selhání trhu a motivačního účinku podpory.

(151) Jak již bylo uvedeno výše, podpora musí být posouzena jako celek podle platných předpisů, tj. podle rámce pro výzkum, vývoj a inovace. Rámec pro výzkum, vývoj a inovace již neobsahuje možnost zvýšení míry podpory tím, že se k ní pro projekty uskutečňované v podporovaných oblastech přidá příplatek. Komise tudíž nemůže schválit, aby míra podpory tento příplatek zahrnovala.

([27]) A narušení hospodářské soutěže je menší, neboť výrobek nebyl úspěšný.

([28]) V rámci pro výzkum, vývoj a inovace se výslovně uvádí, že v případě úspěchu, který přesahuje výsledek definovaný jako úspěšný, by měl být členský stát oprávněn požadovat další platby kromě splácení částky zálohy včetně úroku podle referenční sazby stanovené Komisí (viz oddíl 5.1.5 šestý odstavec).

9.4 **Příplatek za spolupráci**

(152) Španělské orgány uvedly, že dle jejich názoru by měl mít oznámený projekt nárok na příplatek za mezinárodní spolupráci. Argumentovaly, že se ITP podílí na mezinárodním projektu vývoje motoru Trent 1000 ([29]).

(153) V oddílu 5.1.3 písm. b) rámce pro výzkum, vývoj a inovace jsou stanoveny velmi přesné podmínky pro to, aby měl projekt nárok na dodatečné příplatky za mezinárodní spolupráci: „projekt zahrnuje účinnou spolupráci mezi nejméně dvěma na sobě nezávislými podniky a jsou splněny tyto podmínky: […] přeshraniční spolupráci, tj. činnosti v oblasti výzkumu a vývoje se uskutečňují nejméně ve dvou různých členských státech."

(154) V rozhodnutí o zahájení řízení vyjádřila Komise dvě pochybnosti: a) Komise měla pochybnost o tom, zda lze ITP a RR považovat za dva na sobě nezávislé podniky, když je RR akcionářem ITP s téměř 47 % podílem; a b) Komise měla pochybnost o tom, že se činnosti výzkumu a vývoje oznámeného projektu všechny neuskuteční ve Španělsku.

9.4.1 *ITP a RR nejsou nezávislými podniky*

(155) Španělské orgány předložily několik faktů, aby prokázaly vzájemnou nezávislost obou podniků.

(156) Dle jejich názoru se ITP podílí na projektu jako partner, který sdílí rizika za obdobných podmínek jako ostatní partneři: skutečnost, že smluvní podmínky jsou pro ITP stejné jako pro ostatní partnery sdílející riziko, znamená, že se s ITP zachází stejným způsobem jako s ostatními partnery sdílejícími riziko, vůči nimž není RR ve vztahu akcionáře.

(157) Za druhé španělské orgány odhadují, že kdyby ITP nebyl nezávislým podnikem, nemohl by pracovat pro konkurenty RR, jako jsou General Electric a Honeywell.

(158) Za třetí drží RR pouze 47 % akcií, což není oproti 53 % v držení druhého akcionáře Sener Aeronáutica kontrolní podíl. Ve správní radě tvoří zástupci RR menšinu (čtyři z celkových devíti) a zbytek zástupců je pověřován většinovým akcionářem.

([29]) Španělské orgány také tvrdí, že v předchozích případech týkajících se ITP byl tento typ příplatku schválen.

(159) A konečně dle názoru španělských orgánů byla nezávislost ITP prokázána délkou vyjednávání s RR o projektu, která trvala dva roky, než bylo dosaženo dohody.

(160) Tyto argumenty předložil ve svých připomínkách také ITP. Podle ITP navíc jeho nezávislost na RR dokazuje i skutečnost, že prodeje ITP RR činily v roce 2008 pouze 25 % obratu ITP a vykazovaly klesající trend.

(161) Ve svém dopise ze dne 19. prosince 2007 Komise také ohledně toho, zda by ITP a RR mohly být považovány za nezávislé podniky, požadovala názor RR. Podle názoru RR „je ITP z právního a finančního hlediska nezávislým podnikem a […] není ze strany RR kontrolován. […] ITP však je významným spolupracovníkem RR na určitých civilních projektech, zejména na motorech Trent 500 a 900, a RR si ponechává svůj významný podíl v ITP částečně i proto, aby chránil své zájmy v těchto programech spolupráce a aby pomohl ITP stát se nezávislým subjektem (a partnerem) v leteckém odvětví."

(162) RR také tvrdí, že „navazování dlouhodobých vztahů se strategickými nezávislými partnery, kteří mohou sdílet rizika, nabízet kapacity pro návrh a mobilizovat finanční prostředky, je logickým postupem, který je mezi výrobci originálního vybavení zabývajícími se návrhem a výrobou plynových turbín velmi běžný".

(163) Komise posoudila podrobnosti týkající se vztahů mezi ITP a RR. RR je významným akcionářem (47 %) s několika zástupci ve správní radě. Zástupci pověření RR se zdržují hlasování, pokud se projednávají projekty RR, ale jsou přítomni při rozhodování o strategiích.

(164) Za druhé Komise poukazuje na to, že se ITP podílel na jiných projektech RR (Trent 1000 je třetím motorem velkého významu, na němž se ITP podílí).

(165) Ustanovení rámce pro výzkum, vývoj a inovace týkající se „nezávislosti" je třeba vykládat v jiném smyslu než že „není pod kontrolou". Jinak řečeno, k tomu, aby byl podnik považován za nezávislý na jiném podniku, nepostačuje, aby jím nebyl kontrolován.

(166) Analogicky k definici malých a středních podniků ([30]) je třeba považovat za podniky ve spojení takové podniky, které mezi sebou udržují majetkový poměr (v daném případě 47 % podíl). Tyto dva podniky by ještě mohly být považovány za nezávislé pro účely kontroly spojování podniků ([31]) nebo pro účely účetních standardů, neboť ITP není zahrnut do účetnictví RR.

(167) V tomto případě je však důležité, že dvěma podnikům ve spojení působícím v tomtéž odvětví nečiní spolupráce obtíže. Toto se potvrdí, pokud se podíváme na podstatu této problematiky, tj. pokud si položíme otázku, zda je pro ITP a RR obtížné spolupracovat na projektech výzkumu a vývoje.

(168) RR investoval do ITP právě za účelem rozvinutí stabilního dlouhodobého vztahu ([32]), což představuje mezi výrobci originálního vybavení a jejich partnery v odvětví běžný postup. RR uvádí jako příklad dlouhodobých partnerství spolupráci podniku Snecma s General Electric a podniku MTU s Pratt&Whitney.

(169) V dotčeném případě udržují ITP a RR zavedenou spolupráci v oblasti leteckých motorů. Posuzovaným projektem je třetí motor velkých rozměrů vyvíjený RR, na němž se ITP podílí významnou měrou (vždy jde o stejnou součást, o nízkotlakou plynovou turbínu). Samotný podnik RR přiznává, že předchozí účast usnadňuje a zjednodušuje budoucí spolupráci.

(170) Komise při svém posuzování podpory poskytnuté ITP na jeho účast na projektu Trent 500 ([33]) jasně uvedla, že se v případě této první významné účasti ITP na vývoji motoru RR jedná o mezinárodní spolupráci, ale že není žádný důvod pro poskytnutí zvláštního příplatku. Jak však přiznal RR, účast na předchozích po sobě jdoucích projektech znamená lepší vzájemné poznání, což postupně snižuje obtíže, které mohou při spolupráci nastat.

(171) Pro dva podniky ve spojení, které mají mezi sebou dlouhodobě stabilní vztah, není spolupráce obtížná. Komise tedy dospěla k závěru, že nelze ITP a RR považovat za navzájem nezávislé podniky ve smyslu, který se požaduje pro poskytnutí příplatku na spolupráci na projektech výzkumu a vývoje.

([30]) Doporučení Komise 2003/361/ES (Úř. věst. L 124, 20.5.2003, s. 36).

([31]) Nařízení Rady (ES) č. 139/2004 ze dne 20. ledna 2004 o kontrole spojování podniků (nařízení ES o spojování) (Úř. věst. L 24, 29.1.2004, s. 1).

([32]) Řečeno slovy RR: „RR rozvinul s ITP plodný pracovní vztah a ITP zase získal podrobné znalosti o praktikách, postupech, nástrojích a metodách RR."

([33]) Věc C 38/01 (Úř. věst. L 61, 27.2.2004, s. 87).

9.4.2 *Činnosti výzkumu a vývoje oznámeného projektu se v plném rozsahu uskuteční ve Španělsku*

(172) V každém případě však nedojde ke splnění ani druhé podmínky týkající se přeshraniční povahy projektu.

(173) Španělské orgány tvrdí, že by měla Komise posuzovat projekt vývoje motoru jako celek, a nikoli pouze část, kterou bude provádět ITP.

(174) V oddílu 5.1.3 písm. b) druhé odrážce rámce pro výzkum, vývoj a inovace se vyžaduje, aby se činnosti v oblasti výzkumu a vývoje uskutečnily nejméně ve dvou různých členských státech. V daném případě je posuzovaným projektem nízkotlaká turbína vyvíjená ITP. Činnosti výzkumu a vývoje, které je možno připsat projektu, se z větší části uskutečňují ve Španělsku a ITP vznikají náklady v jeho výrobních závodech.

(175) Komise tedy učinila závěr, že v případě dotčené podpory nelze příplatek za spolupráci použít, neboť nelze ITP a RR považovat za nezávislé podniky a činnosti výzkumu a vývoje se z větší části uskutečňují ve Španělsku.

(176) Stejně jako v předchozím případě regionálního příplatku ([34]) však Komise poukazuje na to, že skutečnost, že se nepoužije příplatek za spolupráci, nemá žádné praktické dopady, neboť míra podpory je i nadále pod úrovní stanovenou v rámci pro výzkum vývoj a inovace.

9.5 **Míra podpory**

(177) V souladu s oddílem 5.1.5 rámce pro výzkum, vývoj a inovace činí míra podpory vztahující se na projekty výzkumu a vývoje financované prostřednictvím vratné zálohy 60 % pro aplikovaný výzkum a 40 % pro experimentální vývoj. Jak bylo uvedeno výše, nelze k posuzovanému projektu přičíst žádný příplatek.

(178) Jak bylo také uvedeno výše, skládá se projekt přibližně z 39,82 % z aplikovaného výzkumu a přibližně ze 60,18 % z experimentálního vývoje. Celková maximální míra podpory tedy činí 47,93 % ([35]).

(179) Vzhledem k tomu, že výše celkových způsobilých nákladů činí 73 567 000 EUR a že částka podpory, kterou chtěly španělské orgány původně poskytnout, činila 36 850 000 EUR (součet obou rozhodnutí o poskytnutí), dosáhla by výsledná podpora výše 50 %, což je nad povoleným maximem.

([34]) Viz 149., 150. a 151. bod odůvodnění.

([35]) 60,1 × 40 % + 39,82 × 60 % = 47,93 %.

(180) Španělské orgány následně uznaly, že v důsledku změny klasifikace způsobilých výdajů, o níž se pojednává ve 119. až 129. bodě odůvodnění, musely snížit výši podpory, aby splňovala maximální povolenou míru. Ve svém dopise ze dne 18. září 2008 španělské orgány uvedly, že bude konečná částka podpory činit 35 262 400 EUR. Španělsko rovněž předložilo revidovaný harmonogram plateb a splátek v souladu s pokyny uvedenými výše ve 141. až 148. bodě odůvodnění.

(181) Podpora tedy nadále zůstává nižší, než je maximální míra stanovená rámcem pro výzkum, vývoj a inovace.

9.6 **Závěr ohledně přiměřenosti**

(182) Komise tedy může učinit závěr, že klasifikace způsobilých nákladů, upravený nástroj podpory a úprava výše podpory zaručují, že je podpora i nadále přiměřená a nepřekračuje nezbytné minimum. Navíc tyto podmínky, které se podobají podmínkám použitým ve srovnatelných případech ([36]), také zaručují, že bude podpora za běžných tržních podmínek plně splacena, a to včetně úrokové sazby, či dokonce že splacení výši podpory přesáhne, jestliže prodej přesáhne předpoklady.

10. **DOPAD NA HOSPODÁŘSKOU SOUTĚŽ**

(183) V rozhodnutí o zahájení řízení Komise navrhla, aby se jako referenční trh pro tento případ použil celosvětový trh s leteckými motory, a vyžádala si ohledně toho stanoviska zúčastněných třetích stran.

(184) Komise připomíná, že je pro odvětví leteckých motorů charakteristická přítomnost tří velkých výrobců originálního vybavení, a to RR, General Electric (dále jen „GE“) a Pratt&Whitney (dále jen „PW“), kteří vedou programy týkající se leteckých motorů. Ve druhém sledu se nachází skupina prvořadých partnerů (Snecma, MTU a Avio v Evropě, MHI, IHI a KHI v Japonsku atd.), kteří v mnoha případech udržují dlouhodobé vztahy pouze s jediným výrobcem originálního vybavení (například Snecma s GE), nebo na každém projektu pracují s několika výrobci originálního vybavení (jako například Volvo). ITP je nejmenším prvořadým partnerem.

(185) Španělské orgány uvedly, že na světovém trhu se součástmi pro letecké motory je ITP malým hráčem ve srovnání se svými konkurenty (v Evropě: Rolls Royce, Snecma, Avio, Volvo, MTU atd.). Podpora by tedy měla malý dopad vzhledem k malé velikosti ITP, který tvoří přibližně pouze [5–10] % vymezenějšího trhu s plynovými turbínami, který představuje drobnou součást v rámci trhu s motory. Jak již bylo uvedeno v rozhodnutí o zahájení řízení, jsou nízkotlaké turbíny zásadní součástí motoru, ale nelze je považovat za odlišný trh, mimo jiné proto, že je mohou vyrábět jak výrobci originálního vybavení, tak prvořadí partneři.

(186) Kromě RR nezasáhla do řízení žádná jiná zúčastněná třetí strana. Vzhledem k tomu, že bylo rozhodnutí o zahájení řízení zveřejněno a že počet subjektů působících v daném odvětví je nízký a jde o velké podniky, vyvodila Komise z této neexistence připomínek, že žádný konkurent neměl obavy, že by mohla podpora narušit dynamické pobídky, vytvořit tržní sílu nebo zabránit účinnému fungování tržních struktur.

(187) Komise tudíž může učinit závěr, že vzhledem k tomu, že se konkurenti nebo jiné třetí zúčastněné strany v průběhu řízení nevyjádřily a že ITP představuje pouze velmi malý podíl na trhu, je dopad podpory na hospodářskou soutěž velice omezený.

11. **NEPŘÍMÁ PODPORA RR**

(188) V rozhodnutí o zahájení řízení vyjádřila Komise pochybnost ohledně možné nepřímé podpory, která by mohla být oznámeným opatřením poskytnuta výrobci motorů, podniku RR. Komise poukázala na to, že RR může být potenciálním příjemcem podpory, neboť je vedoucím projektu Trent 1000 a významným akcionářem ITP. Komise rovněž poukázala na to, že může být toto posouzení ovlivněno zvláštními podmínkami spolupráce, na něž mohla mít podpora dopad.

(189) Již v připomínkách přednesených ve fázi oznamování uvedly španělské orgány, že z jejich pohledu nepřímá podpora neexistuje, neboť prostředky poskytnuté ze strany ITP podniku RR jako vstupní poplatek ([37]) pocházely z vlastních zdrojů ITP a nesouvisely se způsobilými náklady projektu.

(190) Jak požadovala Komise v rozhodnutí o zahájení řízení, poskytly španělské orgány také všechny příslušné dokumenty týkající se spolupráce mezi ITP a RR, zejména memorandum o porozumění z roku 2003 a konečnou smlouvu o sdílení rizik.

(191) Španělsko a ITP uvedly, že ve smlouvě mezi CDTI a ITP je jasně uvedeno, že způsobilými náklady jsou pouze náklady vzniklé při provádění projektu, což vylučuje uhrazení poplatku RR.

([36]) Věci Eurocopter N 186/06, Turbomeca N 447/07 nebo Rolls-Royce Deutschland N 195/07.

([37]) Jde o běžný postup v odvětví, při němž partneři sdílející riziko uhradí výrobci originálního vybavení vstupní poplatek.

(192) Za druhé španělské orgány uvedly, že CDTI přísně ověří plnění smlouvy a neposkytne ITP podporu, dokud náklady nedoloží.

(193) A konečně španělské orgány tvrdily, že ceny použité v obchodních vztazích mezi RR a ITP jsou stejné jako ceny, které jsou použity ve smlouvách s partnery sdílejícími rizika.

(194) Ve svých připomínkách RR popsal zaprvé postupy vyjednávání mezi výrobci originálního vybavení a potenciálními partnery sdílejícími rizika, které představovaly souběžná vyjednávání s několika partnery v Evropě i mimo ni. Tato vyjednávání se neprovádějí podle jednotlivých součástí, ačkoli existují některé technologické oblasti, v nichž nemají výrobci originálního vybavení v plánu hledat partnery, ale představují různé úrovně diskuse a různé dopady pro partnery. RR také uvedl, že příspěvky k projektům ze strany partnerů, které mohou ze strany partnerů sdílejících rizika zahrnovat hotovost, strojírenské práce a poskytování služeb a vývojových součástí, se vyjednávají a stanovují na počátku programu.

(195) RR potvrdil, že vyjednávání probíhala bez zvýhodňování, za čistě obchodních podmínek, stejným způsobem jako s ostatními partnery sdílejícími rizika. Podnik popsal dohodu s ITP, která je v souladu s dohodami dosaženými s ostatními partnery sdílejícími rizika projektu Trent 1000 ([38]). RR prokázal, že mu celkový příspěvek ITP neposkytuje žádné finanční zvýhodnění.

(196) Závěrem RR potvrdil, že se podporou poskytnutou španělskými orgány ITP neobohatí, neboť bude využita pouze ve Španělsku a na činnosti ITP související s nízkotlakou turbínou. Jedinou výhodu, kterou RR získá, budou dividendy, na něž bude mít jako akcionář podniku nárok.

(197) Komise na okraj poznamenává, že právě tyto skutečnosti také potvrzují, že se na projekt nevztahuje příplatek za spolupráci (viz také 172. až 176. bod odůvodnění). ITP je jediným příjemcem podpory a hradí také veškeré způsobilé náklady. Oddíl 5.1.3 písm. b) pododstavec i) první odrážka rámce pro výzkum, vývoj a inovace stanoví, že jednotlivý podnik nesmí hradit více než 70 % způsobilých nákladů, což dotčený případ nesplňuje.

(198) Při posuzování těchto argumentů Komise poukazuje za prvé na to, že dokumenty předložené španělskými orgány a informace poskytnuté zúčastněnými stranami ukazují na to, že se vyjednávání dohody o partnerství pro sdílení rizik mezi ITP a RR nepochybně uskutečnilo za obchodních podmínek.

([38]) V těchto podnicích nemá RR akciovou účast.

(199) Za druhé Komise uvádí, že způsobilé náklady vznikly pouze ve Španělsku a že způsobilý projekt nezahrnuje náklady související s činnostmi RR nebo prováděné v jeho zařízeních.

(200) Za třetí Komise uznává, že postavení akcionáře neposkytuje RR jinou výhodu z podpory poskytnuté ITP, než výhodu vyplývající z vytvoření dlouhodobého partnerství.

(201) Komise také poukazuje na to, že lze říci, že výrobci originálního vybavení těží z výhody, pokud jejich partnery sdílejícími riziko jsou příjemci podpory, neboť ta jim umožňuje ve významné míře investovat do velkých programů stavby motorů a umožňuje samotným výrobcům originálního vybavení, aby sdíleli rizika spjatá s takovými programy.

(202) Na druhou stranu však Komise poukazuje na to, že je taková výhoda nevyhnutelně malá, pokud se porovná s celkovými investicemi výrobců originálního vybavení do těchto programů. Výhoda bude ještě menší, pokud se porovná s celkovou velikostí trhu s motory a s celkovým obratem výrobců originálního vybavení.

(203) V každém případě se zdá být nemožné tuto výhodu vyjádřit v číslech, protože k tomu by ji bylo vzhledem ke složitosti vyjednávání o partnerech pro sdílení rizik zapotřebí porovnat s variantními scénáři uspořádání programů.

(204) Komise poukazuje na to, že v žádném případě tato výhoda neznamená převod veřejných prostředků k výrobcům originálního vybavení, zejména ne v tomto případě, kdy všechny způsobilé náklady vznikají ve Španělsku.

(205) Vzhledem k tomu, že neexistuje převod veřejných prostředků a že je výhoda malá a nelze ji vyčíslit, může Komise učinit závěr, že nepřímá podpora RR tedy v případě podpory poskytnuté ITP španělskými orgány neexistuje.

12. **OVĚŘENÍ VYVÁŽENOSTI PODPORY**

(206) V souladu s oddílem 7.5 rámce pro výzkum, vývoj a inovace a při zohlednění všech těchto hledisek, kladných i záporných, zvažuje Komise dopady opatření a stanovuje, zda narušení, k nimž dochází, postihují podmínky obchodu v míře, která je v rozporu se společným zájmem.

(207) V dotčeném případě dospěla Komise k závěru, že má podpora kladné účinky, pokud jde o vyrovnání selhání trhu, o motivační účinek pro příjemce a o poskytnutí podpory prostřednictvím odpovídajícího nástroje, který zaručuje, aby byla podpora přiměřená.

(208) Komise rovněž činí závěr, že záporné účinky podpory jsou malé, neboť narušení hospodářské soutěže touto podporou je bezvýznamné, protože neodrazuje investice konkurentů, nevytváří tržní sílu a nepodporuje neefektivní tržní strukturu.

(209) Při zvažování těchto skutečností Komise také poukazuje na to, že španělské orgány přistoupily na snížení výše způsobilých nákladů, přehodnocení jejich klasifikace, úpravu nástroje podpory a na snížení celkové výše podpory.

(210) Španělské orgány budou každoročně předkládat zprávu o provádění podpory, čímž Komisi umožní sledovat průběh opatření.

(211) Komise tedy může potvrdit, že ověření vyváženosti posuzované podpory proběhlo s kladným výsledkem.

13. **ZÁVĚR**

(212) Na základě výše uvedeného dospěla Komise k závěru, že by neměla vznášet žádné námitky vůči podpoře ve výši 35 262 400 EUR, kterou Španělsko zamýšlí udělit podniku ITP na vývoj nízkotlaké turbíny pro motor Trent 1000, který vyvíjí podnik RR pro letadlo Boeing 787.

(213) Komise také dospěla k závěru, že podpora poskytnutá Španělskem nepředstavuje nepřímou podporu RR,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Státní podpora ve výši 35 262 400 EUR, kterou má Španělsko v úmyslu poskytnout ITP, je slučitelná se společným trhem.

Poskytnutí uvedené podpory se proto povoluje.

Článek 2

Toto rozhodnutí je určeno Španělskému království.

V Bruselu dne 21. října 2008.

Za Komisi
Neelie KROES
členka Komise